



<http://www.arianafghanistan.com>



۲۰۱۸/۰۶/۲۱

دوکتور نور احمد خالدی

## بررسی مسئله خط دیورند

قسمت سوم و اخیر

یادداشتها و مأخذ:

Federally Administered Tribal Areas( FATA)

CHAPTER X: THE ECONOMIC AND SOCIAL COUNCIL -Article 69: The Economic and Social Council shall invite any Member of the United Nations to participate, without vote, in its deliberations on any matter of particular concern to that Member.

CHAPTER XI: DECLARATION REGARDING NON-SELF-GOVERNING TERRITORIES Article 74  
Members of the United Nations also agree that their policy in respect of the territories to which this Chapter applies, no less than in respect of their metropolitan areas, must be based on the general principle of good-neighbourliness, due account being taken of the interests and well-being of the rest of the world, in social, economic, and commercial matters.

مونتستیوارت الفونستون، گذارش سلطنت کابل و ملحقات آن در هندوستان، تارتاری و فارس.

رنجیت را در عقب انگلیسها همکاری نمود تا یک دیوار باشد تا افغانها نتوانند به مردم هند در مقابل انگلیسها کمک نمایند. مهاراجه های هندوستان در سالهای اخیر قرن هژدهم از زمانشاه پادشاه افغانستان طلب کمک کرده بودند. دلیل آن این بود که انگلیسها موقع یابد تا اول تمامی مناطق هند جنوبی را در تحت کنترل آورده پس از آن دیوار رنجیت سنگ را که هردو طرف دشمن درانتظارش است ازبین خواهد برد؛ و انگلیسیها همین عمل را اجرا کردند. زمانیکه رنجیت فوت نمود. انگلیسها اولاً دولت افغان را ضعیف ساختند پس از آن بالای پنجاب حمله نموده توسط معاهده جمروود با امیر دوست محمد خان پنجاب را از خاک افغان جدا کردند. سپس مناطق پشتونخواه امروزی را توسط معاهده دیورند در ۱۸۹۳ از خاک افغانستان جدا کردند.

در زمان دوست محمدخان، ولیعهد او غلام حیدر خان در تاریخ ۳۰ مارچ ۱۸۵۵، معاهده‌ای که به معاهده جمروود شناخته شده‌است را با سر جان لارنس، گورنر جنرال پنجاب امضا نمود و باعث شد مناطق ولایات سواحل راست سند و بلوچستان

رسماً به انگلیس‌ها تسلیم گردیدماده‌هایی از معاهده که منجر به جدایی مناطق ولایات سواحل راست سند و بلوچستان از افغانستان شد.

• ماده اول: مابین آنریبل ایست اندیا کمپنی و جناب امیر دوست محمد خان والی کابل و آن ممالک افغانستان که در قبضه او می‌باشد، و ورثای امیر مذکور صلح و دوستی دوامی خواهد بود. — میر غلام محمد غبار، افغانستان در مسیر تاریخ، چاپ چهارم ۱۳۶۸، ص ۵۸۳-۵۸۴

• ماده دوم: آنریبل ایست کمپنی معاهده می‌نماید که احترام آن علاقه جات افغانستان را که حالا در تصرف امیر مذکور می‌باشند، بکنند و ابدأ در آن‌ها مداخله ننمایند. — میر غلام محمد غبار، افغانستان در مسیر تاریخ، چاپ چهارم ۱۳۶۸، ص ۵۸۳-۵۸۴

• ماده سوم: جناب امیر دوست محمد خان والی کابل و آن علاقه جات افغانستان که حالا در قبضه او می‌باشند، عهد می‌نماید از طرف خود و از طرف ورثای خود علاقه جات آنریبل ایست کمپانی را احترام نماید و ابدأ در آن‌ها مداخله ننمایند، و با دوستان آنریبل ایست اندیا کمپانی دوست باشند و با دشمنان کمپانی مذکور دشمن باشند. — میر غلام محمد غبار، افغانستان در مسیر تاریخ، چاپ چهارم ۱۳۶۸، ص ۵۸۳-۵۸۴

بعد از اشغال جلال آباد، کابل و قندهار توسط قوای انگلیسی در سال م استعمارگران انگلیسی معاهده معروف به گندمک را بالای امیر محمد یعقوب خان که بعد از وفات پدرش امیر شیر علی خان جانشین او شده بود تحمیل کردند. بر اساس این معاهده ده ماده‌ای معاهده گندمک که سر لوئیس کیوناری، نماینده سیاسی انگلیس آنرا بالای یعقوب خان تحمیل کرده بود، انگلیسها علاقه کرم تا ابتدای جاجی، دره خیبر تا کناره شرقی هفت چاه، لندی کوتل و سببی و پشین را تا کوه کوژک غضب نموده استقلال افغانستان را در امور خارجی نیز بدست گرفتند.

شاه شجاع در توافق‌نامه ۱۸ ماده‌ای، سه جانبه لاهور که در تاریخ ۲۶ جون ۱۸۳۸ میان ایشان، رنجیت سنگ پادشاه پنجاب، مکناتن نماینده حاکم بریتانیایی هند امضا شده بود، تجزیه و جدا شدن سرزمین‌های جنوبی و غربی افغانستان را قبول کرد ماده‌هایی از این توافق‌نامه که منجر به تجزیه افغانستان شد: ماده اول: تمام نقاط و علاقه جات که در دو طرف رود سند واقع و جزء علاقه کشمیر تا حدود شرقی و غربی و شمال و جنوبی اتک و توابع پشاور و بوسفزایی و کوهات و سایر توابع پشاور تاحد خیبر و وزیر و تانک و کرانک و کاله باغ و دیره اسماعیل و توابع آن و علاقه جلت ملتان و تمام ملحقات آن را خانواده سدوزایی به ملکیت و حاکمیت «رنجیت سنگ پادشاه سیکها» تصدیق کرده و خانواده سدوزایی نسلماً بعد نسل و بطناً بعد بطن هیچگونه ادعایی به نقاط مذکور و ممالک موصوفه نخواهد داشت و ممالک مذکور متعلق به «رنجیت سنگ» و خانواده اونسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن خواهد بود.

In an interview with Durand quoted by Leitner, G. W. (1897) 'The Amir, the Frontier Tribes and The Sultan', The Asiatic Quarterly Review Series 3, p.4, 237, quoted by Kakar, M. H. (2006) A Political and Diplomatic History of Afghanistan, 1863-1901, London: Brill, Omrani, B. and Ledwidge, F, op. cit.

The Durand Line of 1893 divided zones of responsibility for the maintenance of law and order between British India and the kingdom of Afghanistan; it was never intended as a de jure international boundary.

Encyclopædia Britannica, inc., Date Published: December 07, 2016,

URL:<https://www.britannica.com/place/Afghanistan/DustMohammad-1826-39-1843-63>,

Access Date: April 02, 20).

Sir Alfred Hamilton Grant Foreign Secretary of the Government of India 1914-1919

Ali Ahmad Khan, commissary for home affairs.

Also called " Treaty of Kabul" because it was negotiated and signed at Kabul by Henry R. C. Dobbs, the British envoy, and Mahmud Tarzi, chief of the Afghan delegation, after arduous, eleven month negotiations.

The treaty restored "friendly and commercial relations" between the two governments after the third Anglo-Afghan War and negotiations at the Mussoorie Conference and Rawalpindi.

The negotiations proceeded in four phases:

During the first session, January 20 to April 9, 1921, the Afghan Amir unsuccessfully 1. demanded territorial concessions, while Britain wanted the exclusion of Russian consular offices from southeastern Afghanistan.

In the second phase, from April 9 to mid-July, 1921, Britain asked Afghanistan to break 2. the newly established diplomatic with Russia in exchange for a subsidy of 4 million rupee and weapons, as well as guarantees from unprovoked Russian aggression. (26 May 1921, Treaty between USSR and Afghanistan; diplomatic representatives exchanged.)

When in the third stage, from mid-July to September 18, the British foreign office 3. informed the Italian government that it was about to conclude an agreement which would, "admit the superior and predominant political influence of Britain" in Afghanistan, the Afghans refused to accept an "alliances." An exclusive treaty was impossible after Afghanistan announced ratification of the Russian-Afghan treaty of 1921.

In the fourth and final stage of negotiations, from September 18 to December 8, 1921, 4. the British mission twice made preparations to return to India, when finally an agreement was signed at Kabul on November 22, 1921. Ratifications were exchanged on February 6 of 1922.

In the treaty both government

"mutually certify and respect each with regard to the other all rights of internal and 5. external independence."

Afghanistan reaffirmed its acceptance of the boundary west of the Khaibar, subject to 6. minor "re-alignment."

Legations were to be opened in London and Kabul, consulates established in various 7. Indian and Afghan towns, and

Afghanistan was permitted to import arms and munitions through India. No customs duties were to be charged for goods in transit to Afghanistan and each party agreed to inform the other of major military operations in the frontier belt. Representatives of both states were to meet in the near future to discuss conclusion of a trade convention, which was signed in June 1923.

[Source: The A to Z of Afghan Wars, Revolutions and Insurgencies, By Ludwig W. Adamec, pages 61-63. Scarecrow Press Inc, Maryland, 2005.]

Treaty of Kabul signed in 1921 was made for three years

Not all pending anomalies were resolved and there remained yet more territorial disputes between the two Governments, along with other diplomatic issues of conflict. Therefore, this treaty included a clause which gave either of the "High Contracting Parties" the right to unilaterally denounce the Treaty after giving one year's notice. The treaty was made for three years in the first instance, and is now subject to denunciation by either party with 12 months' notice. As the Treaty was only a temporary arrangement and that the provisions of this treaty shall come into force from the date of its signature, and shall remain in force for three years from that date. In case neither of the High Contracting Parties should have notified 12 months before the expiration of the said three years the intention to terminate it, it shall remain binding until the expiration of one year from the day on which either of the High Contracting Parties shall have denounced it. (National Archives of India (1921) 'Texts of the Treaty of Kabul, 1921', Foreign Department, Sec. F, 147/78, pp.1469.)

Lord Birkenhead in a memorandum circulated in June 1925 assessed the same when he mentioned that "the treaty was made for three years in the first instance, and is now subject to denunciation by either party with 12 months' notice." (Source: National Archives of UK (1925) 'Afghanistan', Record Type: Memorandum, 9 June, Reference: CAB, 24/173/88.)

ماده ۶۹: شوراي اقتصادي و اجتماعي از هر يك از اعضاي ملل متحد براي اشتراك در مذاكرات مربوط به هر موضوعي كه آن عضو به نحو خاصي در آن ذيفع است دعوت خواهد كرد بدون آنكه عضو مزبور حق راي داشته باشد. ماده ۷۳ تا به ماده ۷۴ شامل فصل يازدهم اند كه مربوط به «اعلاميه راجع به سرزمينهاي غير خودمختار» ميشود. ماده ۷۴: اعضاي سازمان ملل متحد همچنين موافقت ميكنند كه خط مشي آنها چه در سرزمينهاي مشمول مقررات اين فصل و چه در قلمر خاك اصلي خود آنها در امور اجتماعي، اقتصادي و تجارتي با رعايت ملاحظات لازم از حيث منافع و رفاه ساير نقاط جهان بر اساس اصل كلي حسن همجواري استوار باشد.

Article 45(a) of the VCLT does not apply in the case of Treaty of Kabul and the dispute over it between Afghanistan and Pakistan. It applies to treaties entered into after 1969. Thus, the Treaty of Kabul is subject to International Laws independently and therefore, Afghanistan had

never lost the legal right to denounce and repudiate the arrangements made under Treaty of Kabul, as per Article XIV of the Treaty.

Source: VCLT - United Nations (1969) 'Vienna Convention of Law of Treaties', Treaty Series, vol. 1155, p.331. Available online at

[http://untreaty.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/1\\_1\\_1969.pdf](http://untreaty.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/1_1_1969.pdf), accessed, 18 February 2013.

The Express Tribune (2012) 'Splintering Relations: Durand Line is a 'settled issue', says FO', The A to Z of Afghan Wars, Revolutions and Insurgencies, By Ludwig W. Adamec, pages 61-63. Scarecrow Press Inc, Maryland, 2005.

Ludwig W. Adamec, 1967, Afghanistan 1900-1923, A Diplomatic History, Berkeley University Press, USA.

Afghanistan: A "Spy" Guide, By International Business Publications Staff, Global Investment and Business Center, Inc. Staff, USA

- میر غلام محمد غبار. افغانستان در مسیر تاریخ. چاپ چهارم. مرکز نشر انقلاب با همکاری جمهوری، س ۱۳۶۸. ص ۵۸۳-۵۸۴.
- مونستوارت الفونستون "گذارش پادشاهی کابل و توابع آن در تارتاری، فارس و هندوستان"، در دو جلد بزبان انگلیسی، چاپ لندن، 1842م
- افغانستان در پنج قرن اخیر، میر محمد صدیق فرهنگ، جلد اول، انتشارات محمودفای، چاپ دوم قم 1374 شمسی .
- افغانستان در مسیر تاریخ، میر غلام محمد غبار، جلد اول، صحافی احسانی، قم 1375 شمسی
- تاریخ مختصر افغانستان، عبدالحی حبیبی، ج. سوم 1377 هـ.ش دانش کتابخانه پیشاور
- تاریخ روابط سیاسی ایران و انگلیس در قرن نوزدهم میلادی، محمود محمود، چاپ چهارم، تهران ۱۳۵۳. ش.
- وبسیات انگلیسی گندهارا تاریخ 11 اپریل 2018
- روزنامه اکسپرس تریبیون پاکستان

ختم